

Compromís. L'Artur dona de menjar a la Taqueta, una de les cabres que van néixer aquest estiu i que, com que la mare la va rebutjar, van alimentar-la amb biberó.

Ni un pas enrere

RECUPERACIÓ DE LA CABRA CATALANA

Una vintena de cabres reposen a l'esguard d'un cobert a Vilanova de Meià, alienes al fet de ser les darreres supervivents d'una raça ancestral. L'associació ecologista Slow Food Terres de Lleida ha endegat un projecte de recuperació de la raça de cabra catalana que, durant dècades, ha estat present a les muntanyes lleidatanes.

Text: **Neus Martí** Fotos: **Mikel Aristregi**

Gran, esbelta, corpulenta. Amb el pelatge blanc i unes banyes que neixen cap enrere, en forma d'arc i que, a mesura que van creixent, es van obrint cap a fora. És la cabra catalana, també coneguda com a cabra del país, cabra blanca o cabra de cabrada per aquells que durant segles l'han tret a pasturar i l'han cuidat.

Malauradament, però, aquesta raça que habitava les muntanyes lleidatanes des del Montsec fins als Pallars, l'any 2005 va ser catalogada com a raça extingida. Una altra pèrdua que cal lamentar de tot un patrimoni agrícola i ramader que, amb l'abandó dels camps i de l'ofici, cada vegada es va empobrint una mica més.

La iniciativa Cultures Trobades neix de l'associació Slow Food Terres de Lleida amb el ferm propòsit de preservar la riquesa de la biodiversitat i la cutura alimentària de Ponent. Mitjançant la recerca i la conser-

vació, treballen per garantir la supervivència d'un patrimoni que, amb el temps, es va perdent. L'any 2010, seguint la pista d'uns ramaders transhumants de Mollerussa, van anar a parar a Sant Salvador de Toló, al Pallars Jussà, on en Ton, un dels pocs pastors que encara hi ha per aquelles contrades, conservava un ramat d'unes cinquanta cabres catalanes. Impensable però cert, i en Gerard Batalla i l'Artur Bòria, impulsors del projecte de recuperació de la cabra catalana, no van dubtar ni un moment a comprar el ramat i començar a treballar en la recuperació d'aquesta raça.

Era l'inici d'un projecte de molta envergadura; en primer lloc, per la falta d'experiència en l'ofici però, sobretot, per la important inversió econòmica que suposava fer-se càrrec del ramat.

"Vam llogar el corral aquí a Vilanova de Meià, però com que no teníem diners per finançar-nos, vam elaborar un projecte que vam presentar a la fundació Biodiver-

sidad sol·licitant una ajuda econòmica”, explica l’Artur. Així, van rebre una subvenció amb la qual, al llarg d’un any i mig tenen cobertes la meitat de les despeses. Però, i l’altra meitat? “Vam pensar a fer una campanya d’apadrinaments de cabres i el passat mes d’abril vam presentar el projecte d’apadrinament aquí a Vilanova, i ens ha funcionat molt bé perquè ja tenim molts padrins d’aquests animals.”

Així, un cop solucionat —almenys durant uns mesos— el problema econòmic, ja van poder posar-se a treballar per aconseguir treure la raça de l’estat de fragilitat i risc en què es troba i mirar d’augmentar-ne el nombre de caps, intentant arribar l’any vinent als cinquanta exemplars. “Per aconseguir-ho, però, com que és una raça que

està considerada extingida, el primer que cal és tornar a encetar els protocols necessaris perquè torni a ser acceptada com a raça”, explica l’Artur, mentre fa moixaines a la Taqueta, una cabra molt dòcil que va ser alimentada amb biberó perquè la mare l’havia rebutjat.

Però el projecte que des de Cultures Trobades volen tirar endavant va més enllà del fet de consolidar la raça com a tal. “El nostre objectiu últim és poder reintroduir la cabra catalana dins l’activitat ramadera”. Així, estan estudiant quines són les seves aptituds. Tradicionalment, la cabra catalana ha sigut una raça òptima per la seva aptitud càrnica “però també sabem que és una molt bona desbrossadora, pel que la seva capacitat d’intervenir en el medi i lluitar con-

La cabra catalana, que vivia al territori comprès entre el Montsec i els Pallars, va ser catalogada l’any 2005 com a raça extingida.

Alimentació. Les cabres pasturen dues o tres hores al dia, fet que els proporciona una alimentació molt variada que es complementa amb gra provinent de l'agricultura ecològica.

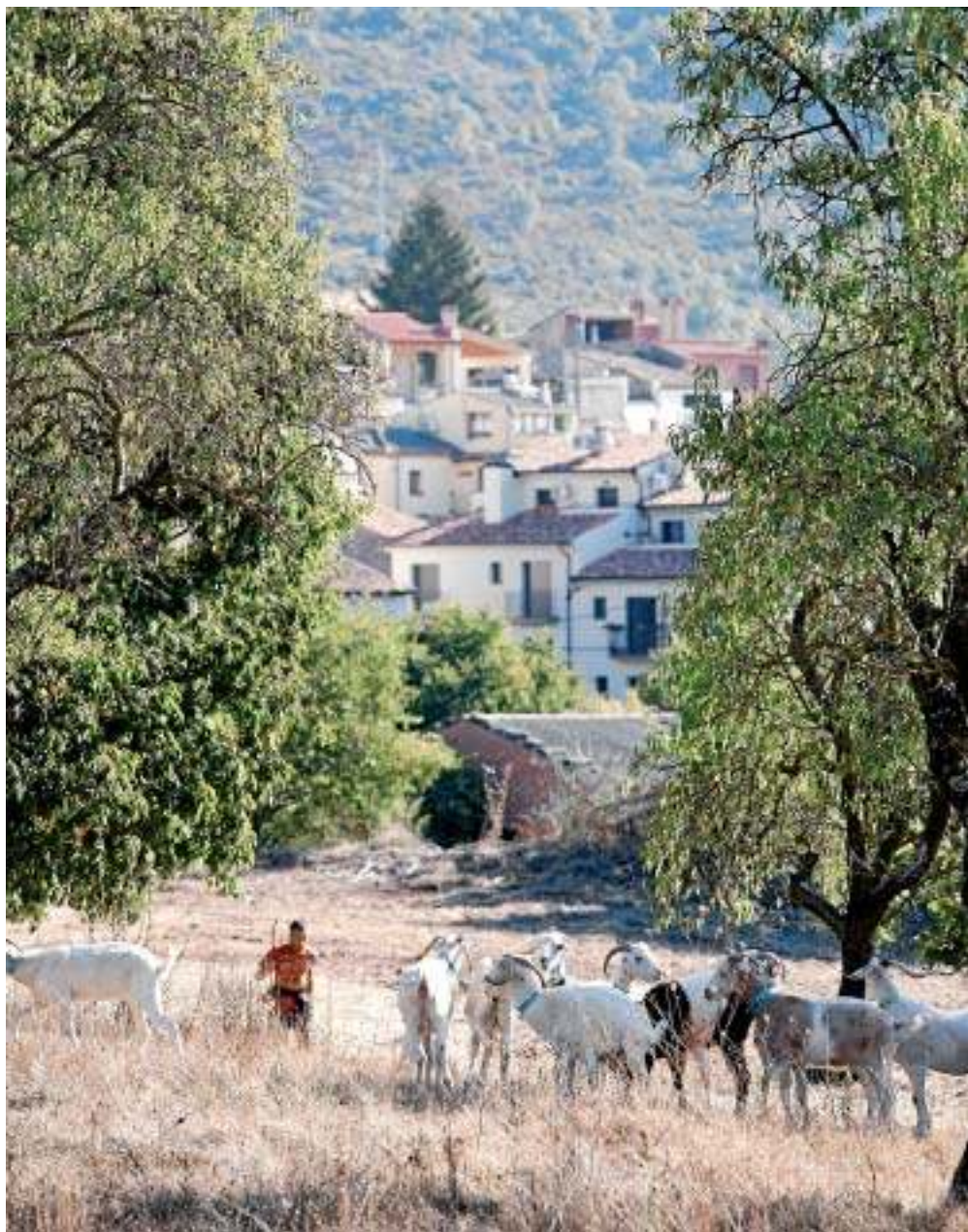
Apadrinaments de cabres

El Domènec té 9 anys i és el padrí de la Fletxa i la Laia en té 6 i és la padrina de la Taqueta. Viuen a Barcelona però el seu pare, el Domènec Marsiñach, és fill de Vilanova de Meià, on encara manté forts vincles familiars.

Tenen les cabres apadrinades des de l'estiu i, cada quinze dies, quan puguen al poble, les van a visitar. "Els nens al·lucinen, les van a veure i fins i tot surten alguns dies amb l'Artur a pasturar-les", explica content de l'experiència que estan vivint.

Per iniciar un procés d'apadrinament es pot trucar al telèfon 638 898 858 o escriure al correu electrònic trobades.slowlleida@gmail.com.

El cost de l'apadrinament és de deu euros al mes.

tra la malesa i els incendis és excel·lent", apunta l'Artur. "És una cabra alta i forta que aprofita recursos que rebutgen altres animals. Això és molt interessant, sobretot en un moment de crisi en què cal reivindicar de nou les races que estan adaptades al territori". I el tercer element que es vol estudiar és la llet. "No podem dir que siguin cabres específicament lleteres, però sabem que antigament la llet s'utilitzava per l'autoconsum. Ho hem d'estudiar perquè si donessin una llet de molta qualitat, compensarien l'escassetat".

Així, la recuperació de la cabra catalana, a poc a poc va semblant més una realitat. Per poder-ne tenir cura, l'Artur s'ha traslladat a viure a Vilanova. Des de fa un parell de mesos treu cada dia les cabres a pasturar i, a poc a poc, es va adaptant a la seva nova vida de pastor. Pel que diu, el primer dia de pastoreig va ser un autèntic fracàs! "Feia quatre o cinc mesos que les cabres no sortien i quan vam obrir la porta es van quedar allí parades. Va venir un pastor a ajudar-nos però no ens en vam sortir", riu. Aquell dia també hi havien anat a veure-ho alguns dels padrins i, probablement, les cabres van intuir massa moviment. "Ens en vam adonar que havíem d'anar a poc a poc".

I així, sense presses, va avançant aquest projecte que vol preservar el patrimoni, la cultura i la història d'aquests pobles. Ara les cabres ja surten cada tarda a pasturar pel Montsec, unes muntanyes que durant dècades han albergat els seus avantpassats i que si tot va bé, podran seguir gaudint de la presència d'aquest animal tan nostre.

Gestió. La cabra catalana és una bona desbrossadora del bosc, de manera que la seva presència permet mantenir les muntanyes més netes, cosa que redueix el risc d'incendi.